

Gymnasieskolor i Syd AB

Org.nr. 556930-6979

Beslut efter uppföljning för gymnasieskola med yrkes- och introduktionsprogram

efter tillsyn i Fria Läroverken i Ystad
belägen i Ystads kommun

Uppföljning av tillsyn i Fria Läroverken i Ystad

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Gymnasieskolor i Syd AB (556930-6979) under våren 2017. Skolinspektionen fattade den 7 juni 2017 beslut efter tillsyn för Fria Läroverken i Ystad. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Gymnasieskolor i Syd AB inkom med 30 november 2017, 12 mars samt 6 april 2018 samt de uppgifter som framkommit vid uppföljningsbesök den 13-14 februari samt 13 mars 2018.

Sammanfattning av kvarstående brister

Enligt Skolinspektionens bedömning är nedanstående brister ännu ej tillfullo åtgärdade. Skolinspektionen konstaterar att Gymnasieskolor i Syd AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

Skolinspektionens ingripande

Arbetsområde	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
6. Förutsättningar för lärande och trygghet		
Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.	Föreläggande	2018-10-12

Skolinspektionens bedömningar och datum för när huvudmannen senast ska ha åtgärdat bristen anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattning av avhjälpna brister

Arbetsområde	Typ av ingripande
1. Undervisning och lärande	
Undervisningen i skolan utgår från och omfattar examensmålen för respektive nationellt program samt ämnesplaner.	Brist avhjälp
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	
Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.	Brist avhjälp
Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd.	Brist avhjälp
3. Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)	
Eleverna på yrkesprogrammen får arbetsplatsförlagt lärande under ledning av handledare, som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget och som även i övrigt bedöms vara lämplig.	Brist avhjälp
Elever på introduktionsprogram får en utbildning som är planerad så att eleven förbereds för arbete eller studier.	Brist avhjälp
4. Bedömning och betygssättning	
Lärarna bedömer elevernas kunskaper allsidigt utifrån kunskapskraven samt beslutar och informerar om betyg i enlighet med författningarnas krav.	Brist avhjälp
6. Förutsättningar för lärande och trygghet	
Lärarna vid skolenheten samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen.	Brist avhjälp

Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.	Brist avhjälpt
---	----------------

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälpt samtliga påtalade brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa den brist som kvarstår.

Skolinspektionens avslutar tillsynen avseende de brister som har avhjälpts.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Gymnasieskolor i Syd AB att senast den 12 oktober 2018 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Gymnasieskolor i Syd AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Se till att skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolbiblioteket, trots vidtagna åtgärder, inte används i enlighet med skollagens krav. Utredningen visar att skolbiblioteket inte används för att stödja elevernas lärande och utveckling.

Rättslig reglering

Skollagen anger att eleverna ska ha tillgång till skolbibliotek. Enligt läroplanen har rektor ett särskilt ansvar för att utbildningen utformas så att eleverna, för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, får tillgång till handledning och läromedel av god kvalitet samt andra lärverktyg för en tidsenlig utbildning, bl.a. bibliotek. Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 284) framgår att skolbiblioteket vanligtvis är en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.

Skolinspektionens utredning

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 7 juni 2017 att Gymnasieskolor i Syd AB inte såg till att skolbiblioteket användes för att stödja elevernas lärande och utveckling. Skolinspektionens utredning visade att skolbiblioteket inte användes som en del i undervisningen.

Gymnasieskolor i Syd AB har i yttrande den 30 november 2017 redogjort för ett antal påbörjade och planerade åtgärder för att komma till rätta med bristen, såsom att personal är tillgänglig i skolbiblioteket vid vissa tidpunkter och dagar, inventering av inköp till skolbiblioteket har genomförts och både skönlitteratur och facklitteratur har köpts in.

Skolinspektionen har genomfört uppföljningsbesök på Fria Läroverken Ystad den 13-14 februari samt den 13 mars 2018.

I intervjuer med elever från alla årskurser på skolan säger samtliga att de inte använder skolbiblioteket. I intervju med elevhälsans representanter säger de att skolbiblioteket används av eleverna men att det kanske oftast är kopplat till undervisningen i svenska och att lärare hämtar litteratur och tar med det till lektionerna.

Flera lärare säger i intervjun att de inte använder skolbiblioteket. Lärarna kan ge exempel på elever som använder skolbiblioteket men det finns lärare som säger att skolbiblioteket inte används för att eleverna inte är några läsande individer. Det finns också lärare som i intervjun säger att de inte ser något behov av att använda skolbiblioteket i sina kurser. Enligt lärare har litteratur köpts in av huvudmannen men det har inte ställts några krav på att skolbiblioteket ska användas.

Rektorn uppger i intervjun att elevernas användning av skolbiblioteket är "spridda skurar" men att vissa programs referensbibliotek används frekvent. Enligt rektorn används skolbiblioteket fortfarande som en lärmiljö. Rektorn uppger att skolan ska dra igång en bokcirkel och gå med i pocketklubben. Enligt rektorn har det tydliggjorts för lärarna att skolbiblioteket ska användas som en resurs men att det inte är tydligt för alla lärare vad bristen i beslutet innebär. Enligt rektorn håller skolan på att titta på hur skolbiblioteket används och vad som används i skolbiblioteket.

Huvudmannens representant uppger i intervjun att deras internkontroll gällande skolbiblioteket visar att eleverna inte använder det och att lärarna uppger att det används ibland. Enligt huvudmannens representant används inte skolbiblioteket som det är tänkt att det ska göras och det fyller inte heller den funktion som det är tänkt. Enligt huvudmannens representant har huvudmannen säkrat tillgången till skolbiblioteket och att det nu är rektorn som ska se till att det nyttjas.

Motivering till val av verktyg

Då verksamheten vid Fria läroverken Ystad inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Gymnasieskolor i Syd AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Avhjälpta brister i verksamheten

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de examensmål som gäller för det nationella program som eleven läser. Undervisningen ska utformas och genomföras så att alla elever, såväl på nationella program som på introduktionsprogram, ges möjligheter att nå samtliga kunskapskrav inom de ämnen som eleven läser, det vill säga såväl i gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter

elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Gymnasieskolor i Syd AB inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Undervisningen i skolan utgår från och omfattar examensmålen för respektive nationellt program samt ämnesplaner. (16 kap. 6 § skollagen; Förordning om examensmål för gymnasieskolans nationella program (SKOLFS 2010:14); 4 kap. 1 § gymnasieförordningen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1. Kunskaper)

Motivering

Gymnasieskolor i Syd AB, som är huvudman för Fria Läroverken Ystad, har den 30 november 2017 inkommit med en redovisning av de åtgärder som vidtagits efter Skolinspektionens beslut. Av redovisningen samt av de uppgifter som framkommit vid uppföljningsbesöken framgår inte annat än att huvudmannen har avhjälpit bristerna avseende undervisning och lärande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser också samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen. Det kan också omfatta undervisning som är förlagd till arbetsplats (APL). Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom

studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Gymnasieskolor i Syd AB inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 5a § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd. (3 kap. 8-9 §§ skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Motivering

Gymnasieskolor i Syd AB, som är huvudman för Fria Läroverken Ystad, har den 30 november 2017 inkommit med en redovisning av de åtgärder som vidtagits efter Skolinspektionens beslut. Av redovisningen samt av de uppgifter som framkommit vid uppföljningsbesöken framgår inte annat än att huvudmannen har avhjälpit bristerna avseende extra anpassningar och särskilt stöd.

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)

Skolan ska se till att elever på yrkesprogram får den utbildning de har rätt till avseende arbetsplatsförlagt lärande (APL) och möjlighet att nå grundläggande behörighet. APL är en central del i all yrkesutbildning, då denna ska bidra till att eleven utvecklar såväl yrkeskunskaper som en yrkesidentitet. För elever som läser i huvudsak skolförlagd utbildning ska APL motsvara minst 15 veckor av den samlade utbildningstiden och för elever som är lärlingar ska APL motsvara minst 50 % av utbildningen. Skolan ska ha kvalitetssäkrat arbetsplatsen så att eleven har reell möjlighet att nå de kunskaper som eleven är avsedd att uppnå på arbetsplatsen, exempelvis att skolan avtalat med arbetsplatsen om vilka delar av det centrala innehållet på en eller flera kurser som ska behandlas. Skolan ska också följa upp att så sker. Handedaren är en central aktör, och behöver förutom kunskaper inom yrket också ha kunskaper om de mål som eleven ska uppnå och bedömas gentemot så att eleverna får adekvata arbetsuppgifter utifrån detta.

Att eleverna ges möjlighet till fortsatta studier på högskolenivå är en central rättssäkerhetsfråga. Det är dock inte tillräckligt att eleverna ges en teoretisk möjlighet att uppnå grundläggande

behörighet utan skolan bör också göra det praktiskt möjligt för eleverna, ex. genom att undvika schemakrockar.

För introduktionsprogrammen finns inga nationellt fastställda programstrukturer eller examensmål, utan utbildningen ska utformas så att eleven förbereds för vidare studier eller etablering på arbetsmarknaden. Ett centralt instrument i denna planering är elevens individuella studieplan. Eleven ska, utifrån sina behov, få en utbildning som uppfyller introduktionsprogrammets syfte så att elevens mål med utbildningen kan uppnås.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Gymnasieskolor i Syd AB inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Eleverna på yrkesprogrammen får arbetsplatsförlagt lärande under ledning av handledare, som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget och som även i övrigt bedöms vara lämplig. (16 kap. 11 och 16 §§ skollagen; 4 kap. 12-14 §§ gymnasieförordningen)
- Elever på introduktionsprogram får en utbildning som är planerad så att eleven förbereds för arbete eller studier. (17 kap. 3-7 §§ skollagen)

Motivering

Gymnasieskolor i Syd AB, som är huvudman för Fria Läroverken Ystad, har den 30 november 2017 inkommit med en redovisning av de åtgärder som vidtagits efter Skolinspektionens beslut. Av redovisningen samt av de uppgifter som framkommit vid uppföljningsbesöken framgår inte annat än att huvudmannen har avhjälpit bristerna avseende arbetsplatsförlagt lärande och introduktionsprogram.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själva upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. I de fall eleven har haft hela eller delar av kurser förlagda till arbetsplats (APL) ska bedömning av detta ingå i den samlande bedömningen.

Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Gymnasieskolor i Syd AB inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Lärarna bedömer elevernas kunskaper allsidigt utifrån kunskapskraven samt beslutar och informerar om betyg i enlighet med författningarnas krav. (3 kap. 15 §, 15 kap. 22-25 §§ skollagen; 8 kap. 2-3 §§ gymnasieförordningen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.5 Bedömning och betyg)

Motivering

Gymnasieskolor i Syd AB, som är huvudman för Fria Läroverken Ystad, har den 30 november 2017 inkommit med en redovisning av de åtgärder som vidtagits efter Skolinspektionens beslut. Av redovisningen samt av de uppgifter som framkommit vid uppföljningsbesöken framgår inte annat än att huvudmannen har avhjälpit bristerna avseende bedömning och betygssättning.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Gymnasieskolor i Syd AB inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Lärarna vid skolenheten samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen. (Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper)
- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Motivering

Gymnasieskolor i Syd AB, som är huvudman för Fria Läroverken Ystad, har den 30 november 2017 inkommit med en redovisning av de åtgärder som vidtagits efter Skolinspektionens beslut. Av redovisningen samt av de uppgifter som framkommit vid uppföljningsbesöken framgår inte annat än att huvudmannen har avhjälpit bristerna avseende lärarnas samverkan och elevhälsans arbete.

På Skolinspektionens vägnar

X Björn Persson

Avdelningschef

Signerat av: Björn Persson

X Jenny Fahlman

Föredragande/utredare

Signerat av: Jenny Fahlman